

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Institutiones Qvintvplicis Theologiæ - Positivæ videlicet, Asceticæ,
Polemicæ, Speculativæ, & Moralis complectens, Unà cum Appendice
Methodum compendiarium reformationis Ecclesiasticæ à Concilio
Tridentino factæ continente

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1679

§. 3. De Jucunditate Scientiæ Asceticæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48233](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48233)

mensura caritatis, quam quisque habet, aestimatur, teste S. Bernardo S. 27. in Cant. Et id ipsum confirmans S. Augustinus in Pl. 83. Beatus vir, inquit, qui ascensiones in corde suo disposuit; non gressibus corporis, sed affectibus mentis; amando ascendit, quanto plus amarveris, tanto plus ascendes.

II. Et verò ex ipsa natura caritatis non obscure eadem veritas facile probatur; cum enim proprium caritatis sit unum facere amantem cum amato, necessariò consequitur, ut eandem quoque cum amato dignitatem participet. Unde merito S. Augustinus dicere solebat: *Hoc quisque est, quod amat. Si terram diligis, terra es. Si DEVM diligis, quid vis, ut dicam? DEVS es.* Sicut enim Humanitas Christi per unionem hypostaticam cum verbo eandem cum ipso Deitatem, atque adeò summam etiam dignitatem sortita est; ita id ipsum suo modo de unionem morali, quæ per caritatem fit, dici potest. Hinc præclare Hugo de laude caritatis discurrens, nescio, inquit, quod maius in laude tua dicere possum, quam ut DEVM de calo traheres, & hominem de terra ad calum elevareres; magna virtus tua, ut per te ad hoc usque humiliaretur Deus, & usque ad hoc exaltaretur Homo.

§. III.

De Jucunditate Scientiæ Asceticæ.

I. Sapienter olim S. Augustinus tr. 24. in Joann. dixit: *Scimus, Fratres, quòd omnis Homo gaudere desiderant, sed non omnes ibi quarunt gaudium, ubi oportet inquiri; nam cum ea diliguntur, qua possumus contra voluntatem amittere, necesse est, ut pro eis miserimè laboremus.* Unde clariùs ostendens, ubi verum gaudium inquiri oporteat, S. 30. de Sanctis sic loquitur: *Qui vult gaudere de se, semper tristis est: qui autem de Deo gaudere vult, semper gaudebit, quia Deus sempiternus est.* Unde ulterius hortatur: *Si quaris, quare; sed non tibi quaris; quare in fonte, quia ibi omnia vivunt: quod factum est, in ipso vita erat.*

II. Quanta autem & qualia sint, hæc gaudia, patet tum ex ipsa natura hujus gaudii, quod ex possessione summi boni & ultimi finis oritur, quâ possessione nihil Homini melius & jucundius accidere potest; tum ex S. Thomæ sententia dicentem

dicens: *Meliora sunt ubera tua vino, id est, amoris terrena consolationis terrena, quia uniuersalior afficiens totum hominem: intimior penetrans intima cordis: aurabilior, quam æternum durat.*

III. Neque obstat, quòd per multas tribulationes teat nos introire in regnum DEI; nam hæ ipse tribulationes in bonum & gaudium cooperantur diligentibus DEUM. præclare S. Bernardus in Pf. dum dixit: *Dua lectio amoris & dulcoris; ò adesse, ò abesse! primum ad maius meritum, secundum ad maius meritum. Præsentia inuendit sentia utilior. In præsentia delectatur anima cum DEO absentia delectatur DEVS in anima. Et hoc ipso etiam delectatur anima, utpote quæ plùs diligit DEUM, quàm atque adeò magis de DEI, quàm suo gaudet gaudio.* S. Augustinus, *anima animans, inquit, debet contineri in præsentia DEI, & habitare intra DEVM, sicut in uinum mellis habitat apis, quæ ita se includit, ut non nisi mel videat, gustet, & tangat; sic illa non aliud, nisi suauitatem aut in ipso DEO tanquam fonte, aut in Crux instillatam gustet; suge, suge, & bibe dulcedinis diuinitatem inenarrabilem, immergere, & repleto, adlectare & frueri.*

IV. Audiat ergo Asceta Idiotam c. 17. dicentem: *dilectio, benignissime Domine IESV Christe, qui es misericors, & via rectissima ueniendi ad te; nec opus est aliter, sed solum amore & dilectione. Via rectissima absque labore breuis absque tædio, via plana absque tumulto, via sine quo periculo, via iucunda cum bono socio.*

§. IV.

De facilitate Scientiæ Asceticæ.

I. Ne autem fortè scientiam hanc, cuius præter hæctenus descripsi, propter commune axioma, quod pulchrum difficile esse dicitur, arduam nimis atque incertam esse arbitretur, non modicum ad illius æstimationem augendam conducet, si eandem etiam facillimam prædicam, id quod triplici potissimum argumento præstat.

II. Primò ex ipso naturali impulsu: quid enim